SĂ MIZĂM PE SUFLETE CURATE

O deplasare în Transnistria

N-am fost demultișor prin părțile Tiraspolului, unde am lucrat vreo zece ani, iar dăunăzi m-am aflat aici în deplasare și am făcut unele notițe, pe care le propun atenției Dvs. Cînd intri în oraș dinspre Tighina nu poți să nu-ți oprești privirea asupra standului masiv pe care e scris: «Vas privetstvuet ordenonosnii Tiraspol». Ți-ar părea că e un oraș ospitalier, cu oameni binevoitori. În temei, așa este. Am vizitat o familie de veterani ai războiului, stăpînul e ucrainean, iar consoarta — bielorusă, sîntem cunoscuți de vreo douăzeci de ani, și n-am simțit nici o schimbare în atitudinea lor față de mine — aceeași amabilitate, aceleași sentimente prietenești.

Dar iată am dat ochii cu un colaborator din anturajul lui T. Smirnov, și el vechi, cunoscut, m-a străpuns cu o privire rece și nici nu mi-a dat bineț. Din conversațiile cu alți oameni am aflat că acest individ (e moldovean) mai că nu și-a frînt mîinile, aplaudîndu-l pe V. Jirinovski, pretendentul la postul de Președinte al R.S.F.S.R., care a fost oaspete al Tiraspolului. Iată pentru cine-i acest «Vas privetstvuet...» — pentru reprezentanții grupului «Soiuz», pentru ziariștii de la «Krasnaia zvezda», pentru generalii Osipov și Morozov...

Am trecut pe la cîteva întreprinderi industriale, m-am întîlnit cu foști fruntași ai întrecerii socialiste. Astăzi ei nu prea au cu ce se lăuda, industria Tiraspolului e atacată de aceeași criză economică. Am aflat că însuși I. Smirnov s-a mai lăsat de politică și conduce personal bursa de mărfuri. El le-a declarat acoliților săi: republica nistreană (declarată nelegitimă de Moscova și de Chișinău) va avea sorți de izbîndă doar în cazul dacă îi va prospera economia. Și îi pune pe toți în mișcare: caută materie primă, resurse necesare pentru funcționarea industriei. E foarte acută problema asigurării întreprinderilor de conserve cu legume și fructe. Agenții care anterior umblau prin sate și făceau agitație pentru referendum, astăzi caută materie primă agricolă. Și găsesc. Anume în raioanele din dreapta Nistrului.

Peste tot: în autobuze, în străzi, la întreprinderi se vorbește moldovenește. E foarte mare aici procentul de băștinași (în raionul Grigoriopol, bunăoară, constituie 65 la sută — mai mare ca în capitala republicii) și e foarte dureros pentru ei cînd aud la Radioul național sau citesc în ziare fraza «Moldova dintre Prut și Nistru». Internaționaliștii în aceste clipe le zic: «Vidite? Moldova vas predala». Și ei înghit în sec, o parte din băștinași încep a-i susține pe separatiști.

La o uzină din partea de nord a Tiraspolului am vorbit cu un grup de moldoveni. Mi-au spus că se străduiesc să-și ascundă gîndurile: cel care se pronunță întru susținerea proceselor renașterii naționale, mai devreme sau mai tîrziu o pățește. «Eu sînt de la Mălăiești, îmi spuse un maistru, dacă îmi pierd locul de muncă, în sat nu-mi găsesc de lucru. Așa că sînt nevoit să fiu precaut».

...În centrul orașului, deasupra Casei Sovietelor, fîlfîie drapelul U.R.S.S. Aici își are sediul și redacția ziarului «Dnestrovskaia pravda». Jurnaliștii nu prea au probleme în privința afluxului de materiale, în ziar se publică o sumedenie de hotărîri ale administrației așa-numitei republici nistrene. Se forțează mai ales introducerea în sistemul de învățămînt a limbii moldovenești din anul 1950, numită «samobîtnîi moldavskii iazîk». N-am zărit în oraș nici o firmă în grafie latină, este boicotată cu înversunare.

Într-o slugă credincioasă a Tiraspolului s-a transformat și administrația raionului Slobozia. M-am aflat un timp la executivul raional și mereu auzeam cuvîntul Tiraspol. Se vorbește și aici moldovenește, dar numai pînă la momentul cînd apare cineva dintre conducători. E neglijat Tricolorul, continuă campania de persecutare a cadrelor naționale. Ce-i drept, de acum nu prea au pe cine destitui din posturi.

Iar separatiștii din Tighina fac vîlvă în legătură cu vizita în oraș a dlui Valeriu Muravschi, Primul Minisrtu al Guvernului Republicii Moldova. Extremiștii de la O.S.T.K. l-au declarat trădător pe Gh. Pologov, președintele Sovietului orășenesc, pentru faptul că a admis sosirea dlui V. Muravschi în străvechiul nostru oraș moldovenesc. Acești politicieni-veneticii au plecat la Tiraspol, s-au întîlnit cu I. Smirnov și au cerut să fie scos din funcție Gh. Pologov. S-a luat decizia să se întreprindă alegerea de către «întregul popor» a primarului Tighinei.

Îl întrebasem pe acel veteran al războiului și al muncii (împlinește 80 de ani), la care am poposit, cum tratează dumnealui tendințele separatiste manifestat de conducerea actuală a Tiraspolului. El oftă și zise: «Au adus apele niște oameni răi, iar noi trebuie să tragem cu obrazul, căci sîntem numiți «russkoiazicinîe». Moșneagul înțelege bine limba moldovenească, vorbește cu un accent plăcut ucrainean. Fetele lui însă abia leagă cîteva cuvinte. Cu toate acestea, ei sînt prietenoși, democrați, pledează pentru suveranitatea Ucrainei și pentru suveranitatea Moldovei. Nu sînt împovărați de dogmele staliniste-smirnoviste, au rămas cu sufletele curate.

Ion SOFRONIE.

ZONA DE SECURITATE .ro